

VREDE TUSSEN ISRAËL EN DE PALESTIJNEN?

LEZING OVER

**DE VERWACHTING VOOR EEN GEESTELIJKE
OPWEKKING ONDER DE ARABIËREN, DE ZONEN VAN ISMAËL**

Lezing in 2002 voor SGP

Door

Willem Westerbeke

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2011
Nieuwe versie 2016**

Vrede tussen Israël en de Palestijnen?

De vraag, *of er vrede mogelijk is tussen Israël en de Palestijnen is niet moeilijk te beantwoorden*. Het antwoord is *ja*, want bij God zijn alle dingen mogelijk.

Een andere vraag luidt: *mogen wij op Bijbelse grond vrede verwachten tussen Israël en de Palestijn, de Arabische volken als de zonen van Ismaël?*

Deze vraag en 5 andere vragen, wil ik proberen vanavond te onderzoeken en positief te beantwoorden.

1. Wie zijn de Palestijn?
2. Welke godsdienst belijden zij?
3. Wat zijn de motieven van de tweede *Intifada*, de huidige opstand van de Palestijnen?
4. Wat is de verwachting volgens oude schrijvers voor het Palestijnse volk, of liever voor de Arabieren?
5. Wat kunnen, of behoren wij te doen?

1. Wie zijn de Palestijnen?

Met Palestijnen worden inwoners aangeduid van Palestina. In het Oude Testament is Palestina het gebied van de Filistijnen, Psalm 60: 10; 83: 8 en 108: 10. Jesaja 14: 29. Het is geen landstreek aan de kust van de Middellandse Zee. Tegenwoordig valt een gedeelte van de zgn. Gazastrook ook onder dit gebied.

Na de tweede Joodse oorlog tegen de Romeinen, 135 jaar ná Christus veranderde de Romeinse keizer Hadrianus de naam van Judea in Palestina. Met het doel dat het Joodse volk het recht van hun vaderland Judea - waarvan het woord Jood afgeleid wordt - zou verliezen.

Het oude Land van Israël, inclusief de kuststrook, kwam in 637 onder Mohammedaans Arabisch gezag. In 1517 namen de Turken het bestuur over. Dit duurde 4 eeuwen. In 1917 verdreven de Engelsen de Turken.

In 1922 gaf de Volkenbond aan Engeland het mandaat over Palestina. Dit gebied strekte zich uit over het hele vroegere land van Israël en over Jordanië. Het land aan de westkant van de Jordaan bleef de naam Palestina dragen, maar aan de oostkant werd een Emiraat Trans-Jordanië gesticht. In 1946 nam de Emir van Trans-Jordanië de koningstitel aan, met toestemming van de Britse regering. Engeland verloor hiermee de oostkant van haar mandaatgebied.

Een jaar later, 29 november 1947 gaf de Verenigde Naties toestemming om een Joodse en een Arabische staat te vestigen, beide aan de westkant van de Jordaan. Israël voerde dit plan uit, de Arabieren verworpen het.

Sinds 1967 staan deze gebieden aan de westkant van de Jordaan, onder Israëls gezag. Weliswaar heeft de Palestijnse bevolking een grote mate van zelfbestuur gekregen; en zijn autonoom. Helaas zijn velen daar niet mee tevreden. Lange tijd hebben Joden en Arabieren in een groot deel van Israël bij elkaar gewoond.

Maar na de Yom-Kipoer oorlog in 1973, zijn diverse groepen in actie gekomen om met geweld een eigen Palestijnse staat op te richten. Dit heeft geleid tot terreurgroepen en tenslotte tot opstand tegen Israël, in 1988-1990. De Intifada genoemd. De tweede Intifada is begonnen in 2000 en duurt nog steeds voort. (2002)

De treurige balans van de Intifada, vanaf september 2000, tot nu toe ziet er als volgt uit:

Het Israëlitische leger telt totaal ca. 14.600 aanslagen en pogingen daartoe, waarvan de meeste plaats vonden in de Gazastrook, op de Westbank en in Jeruzalem. Ca. 640 Israëliërs verloren het leven, waarvan ca 190 soldaten.

Van Palestijnse kant waren dit ca. 1800 mensen, en worden 4700 Palestijnen gevangen gehouden. Het aantal zelfmoordslachtoffers wordt door de Palestijnse bronnen niet apart vermeld.

In de tegenwoordige toestand in de gebieden waar Palestijn een woning is om en radeloos te worden. Dr. Ateeh, een Arabisch christen theoloog, die de bevrijdingsidee van Palestina aanhangt, schrijft dat Israël en de Palestijnen in een vicieuze cirkel verkeren. De verzwaring van Israëlitische druk op de Palestijn veroorzaakt steeds grote poging tot verzet, terreur en zelfmoord aanslagen. Deze gebieden zijn verdeeld in kleine kantons waarbij het onmogelijk is van het ene gebied naar het andere te reizen zonder militaire controleposten te passeren, waarbij strenge controles plaats vinden. Zelfmoordaanslagen verslechterende situatie van de Palestijnen steeds meer.

2. Welke godsdienst belijden de Palestijnen?

Zoals reeds gezegd is, zijn de Palestijn een eigenlijk Arabieren. Sommigen denken dat het nazaten zijn van Ezau. Maar het Edomitische volk is, - in zover het niet uitgeroeid werd - opgegaan in de omliggende Arabieren. Het woord Arabier is afkomstig van Arabië, het land tussen de Eufraat en de Rode Zee. De bekendste oorspronkelijke bewoners van Arabië zijn afkomstig van Abrahams zoon Ismaël en van Abrahams andere zonen, die hij bij Ketura zijn derde vrouw kreeg. De zonen van Abraham hadden kennis van de ware God, die Zich aan Abraham had geopenbaard. Op Gods bevel werden zij ook besneden, een gewoonte die de Arabische volken, en dus ook alle Mohammedanen, nog onderhouden.

In de loop der eeuwen, dus vanaf Abraham tot Christus, vervielen dit volk uit Ismaël afkomstig in afgoderij en veel godendom. Het verdient onze opmerking dat, zodra de Heilige Geest werd uitgestort op de Pinksterdag er ook Arabieren werden bekeerd tot het geloof in Christus. Tot vandaag toe hebben er in Arabië en Palestina altijd Christelijke minderheden gewoond.

Vanaf 622 tot zijn dood ontketende de beruchte Mohammed zijn nieuwe leer. Wij moeten er erg in hebben, dat zijn leer allereerst gericht was tegen het veel-godendom van zijn volk. Mohammed nam in feite het boek Genesis over van de Joden. Hij beschouwde Mozes als Godsgezant tot de Joden. En leerde dat - 1500 jaar later - Jezus als een groot Profeet tot de Joden kwam, Wiens leer veel heidenvolken hebben aangenomen en daardoor christenen werden. Maar de grote en voornaamste profeet en een gezant van God moest nog komen: dat was Mohammed zelf.

Mohammed 's leer is met ongelooflijke kracht en invloed verspreid door Arabië, daarna door het Oost-Romeinse rijk en vervolgens in het West-Romeinse rijk en tenslotte door heel de wereld. De kenmerken van de Mohammedaanse godsdienst en de symptomen die erin zitten van de Antichrist, die zich stelt tegenover de grote profeet Jezus, gaan we nu voorbij.

3. Wat zijn de motieven en pretenties van de Palestijnen en Arabieren?

Vanuit Islamitische visie hebben Joden en Christenen, - zomin als Communisten en atheïsten - geen recht op de wereld, omdat ze in Allah niet geloven, volgens de voorschriften van de Koran. Zij worden alleen door de Islam getolereerd. Willen Joden of Christenen zich stellen boven de Islam, of boven de Islamitische bevolking, dan is de verhouding geschonden en begint het conflict. De Jihad, de heilige oorlog kan ontbranden. NU, hier ligt de kern van het hele conflict: *De Mohammedaanse volken zijn hun heilige stad Jeruzalem kwijt zijn, omdat die nu onder Israëliisch bestuur staat.* Jeruzalem zou immers een lastige steen worden voor al de volken, en het meest voor de omliggende volken, Zacharia 12.

Maar er is meer. Een serieuze Moslim ziet de ontaarding, de gruwelijke godloosheid op de wereld met verontwaardiging aan. Moslim-collega's hebben me verteld, dat het voor hen totaal onbegrijpelijk is dat het Christendom hieraan meewerkt. Welke Godsdienst is het toch die zulke dingen doet? Dat geeft hen een bepaalde vrijheid om in de naam van Allah de strijd aan te binden.

Jacobus Koelman, *Sleutel tot opening van de Openbaring aan Johannes*, 1696, blz. 352 schrijft: 'de Turken (oude schrijvers bedoelen daarmee de mohammedanen) hebben een oude traditie dat zij nog eindelijk zullen ten ondergebracht worden door de kinderen van Izak'. Ik heb gelezen, - maar kan helaas de bron niet meer vinden, - dat de Mohammedanen ook een de overlevering hebben dat: 'de herbouw van Jeruzalem door de Joden, de ondergang van de Islam is'.

Ook dit verklaart hun haat tegen de Joden in Israël.

Echter, het grote problemen in de Arabische wereld is, hoe moeten zij hun doel bereiken in het opnieuw bezitten van de stad Jeruzalem en liefst van heel het land Israël? Dat is moeilijk. Want op de vredesconferentie in 1991-93, die na de Golfoorlog werd gehouden, hebben de Arabische landen, - uitgezonderd Cyrië - officieel vrede gesloten met Israël. Voor extreme regeringen en groepen blijft er onder andere alleen maar over om de Palestijnse bevolking te steunen in hun opstand tegen Israël, en aan te sturen op een Palestijnse staat. De Arabische landen zoeken daarbij wereldwijde steun. Nu, dat krijgen ze in veel opzichten. Kijk maar:

1. Op de internationale anti-racisme Conferentie te Durban, aug./ sept. 2001 werd het Zionisme gelijkgesteld met racisme. De walgelijke en hatelijke taal tegen de Joden was niet zomaar incidenteel, maar een bewijs van de Islamitische propaganda, wereldwijd. In feite kwam het erop neer dat de vrede in het Midden-Oosten allang hersteld was, als het Westen en vooral de Verenigde Staten, Israël niet zouden steunen. De aanwezigheid van Westerse troepen in het midden oosten - na de Golfoorlog - wordt als een bijzondere vernedering voor de Islam ervaring.

2. Een ander gemeen gedrag, is dat van de Europese Unie. Men heeft dit jaar 90 miljoen Euro beschikbaar gesteld voor het opkrikken van de Palestijnse Economie. Op zich is er niets op tegen. Maar de Palestijnse Autoriteit gebruikt de fondsen voor het kopen van wapens, die ingezet worden tegen Israël.
3. In begin september 2001 werd te Genève een assemblee gehouden van de Wereldraad van kerken, waarbij Israëls politiek in alle toonaarden veroordeeld werd, ten gunste van de Palestijnse zaak. Bovendien besloot men een coördinatiepunt op te richten voor 'oecumenische acties' tegen Jeruzalem. Op 11 tot 14 september hield de Wereldraad een sessie om de anti Israëlische maatregels aan te scherpen.
4. Enkele dagen na de terreuraanvallen zei de Franse ambassadeur in Israël: 'dat er geen vergelijk mogelijk is tussen terrorisme in Israël en de terreur aanslagen in het Midden-Oosten. De Britse minister van Buitenlandse Zaken zei: dat een van de factoren die tot terreur leiden, de boosheid is die veel mensen voelen over de gebeurtenissen van de laatste jaren in de Palestijnse gebieden. (RD 20 september, 2001)
Deze heren vertolken de visie van de meeste landen. *Het is mijns inziens een fundamentele fout, als men dit onderscheid gaat maken tussen Islamitisch terreur in de Westerse wereld en Islamitisch terreur tegen Israël.*
5. De New York Times meldde kort na de terreuraanslagen van 11 sept. 2001 dat de Amerikaanse regering vóór de terreuraanslagen op het punt stond haar steun uit te spreken voor een Palestijnse staat. Minister van Buitenlandse Zaken Powell zou dat bekend maken in een toespraak voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. De aanslagen gooiden roet in het eten, want de bijeenkomst kon niet doorgaan. Aldus het RD. Naderhand heeft de Amerikaanse regering het plan voor een Palestijnse Staat al enkele keren gepubliceerd. Maar telkens komt het weer op de achtergrond door de enorm gecompliceerde verhoudingen, die het met zich meebrengt.

Zaterdag 10 nov. 2001 heeft Bush in zijn eerste rede voor de V. N. opgeroepen tot oprichting van een Palestijnse Staat, naast Israël. Enkele dagen later Presenteerde Arafat zijn verlanglijstje.

- Hij riep op 12 nov. 2001 hulp in van Arabische en Islamitische leiders om zijn strijd tegen Israël voort te kunnen zetten. Eén dag tevoren had hij nog voor de VN Veiligheidsraad betoogd, dat hij er alles aan doet om vrede te bereiken.
- 200.000 kolonisten moeten verwijderd worden uit Juda en Samaria. 200.000 inwoners moeten vertrekken uit de oude stad Jeruzalem.
- Een eigen rechtssysteem; en natuurlijk een eigen leger. Dat is precies wat Islamitische landen willen. Dan zit de militaire macht van de islam in het hart van Jeruzalem.

Wij Zeeuwen, zouden hetzelfde kunnen doen. Wij hebben eeuwen lang onder de regering van de Vlaamse graven geleefd. Daarna heersten eeuwen de Hollandse graven en koningen over ons. Vervolgens zijn we democratisch geworden, maar nu

willen wij helemaal zelfstandig worden. Wij willen een eigen staat! De Hollanders moeten verwijderd worden uit Schouwen-Duiveland en Tholen en uit de binnenstad van Middelburg. Krijgen we onze zin niet, dan volgen terreuracties van de Zeeuwen. Te land en te water! Hollanders, let op!

Wat er thans in het wereldgebeuren aan de hand is, kan als volgt worden omschreven:

1. De vernedering van de Islam door Israëliisch bestuur over Jeruzalem en de militaire invloed van het westen in Islamitische landen, werkt hevig verzet. Het komt niet overeen met de Islamitische principes.
2. De gematigde koers van Arabische landen, die noodgedwongen samenwerken met de Westerse wereld, om hun economie draaiend te houden, prikkelt de Islamitische fundamentalistische organisaties om terreur op te voeren. Hun laatste actie in Bali eiste ca. 185 doden.
3. De profeten leren dat de haat van de volkeren tegen Israël dan pas zal wijken, *wanneer de Heere Zijn Geest over Israël zal hebben uitgegoten*. Wanneer Hij openbaar de Antichristelijke machten zal ten onderbrengen. Dit ten onderbrengen mogen wij voornamelijk zien als de heerschappij van Christus' door Zijn Woord. *"Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden."* Welke uitwerkingen de Islamitische vijandschap, door terreur en oorlog nog kunnen ontwikkelen, zal de tijd leren. *Hoe dit zij, Koning Jezus heeft gelukkig, gelukkig het laatste woord.*

4. Wat mag de verwachting voor de Islamitische volken zijn?

Toen de Heere met Abraham een eeuwig verbond maakte, Genesis 15, beloofde Hij Abraham een vader te maken van zoveel volken, als sterren aan de hemel schitteren en als zoveel zand wat aan de oever van de zee ligt.

Abrahams eerstgeboren zoon was Ismaël, verwekt bij Hagar. Daarna de vernieuwde de God Zijn Verbondsbeloften en beloofde, dat Abraham opnieuw een stamvader zou worden van veel volken, Genesis 17 vers 5 enzovoort. Als bewijs van Gods trouw stelde de Heere de besnijdenis in voor ál Abrahams zaad. Dit was een teken van Gods trouw in Zijn verbond. Let wel, de besnijdenis moest beginnen bij Abram en zijn zoon Ismaël. Dit hield veel in, want Ismaël was Abrahams zaad zowel als de andere zonen van Abraham die na de dood van Sara geboren werden.

Vervolgens beloofde de Heere ook een zoon uit Sara, Genesis 17 vers 15 - 21. De Heere maakte bovendien een scheidslijn tussen Hagars zoon Ismaël en de toekomstige zoon van Sarah. Ismaël zal buitengewoon vruchtbaar en talrijk zijn. Maar het genadeverbond waarin Christus werd beloofd, zal bevestigd worden op Izak en zijn zaad.

Dit zijn de beloften.

Nu de vervulling.

Ismaël en zijn zaad behield enige kennis van de ware God en onderhielden de besnijdenis. Maar na verloop van tijd werd het volk afgodendienaars. Vanaf de eerste belofte van God aan Abraham tot op de doop van Christus was 1930 jaar. Abraham was 70 jaar oud toen hij de éérste belofte kreeg, dus in totaal een periode van 2000 jaar. In deze hele periode lag is Ismaëls zaad en nakomelingen buiten God en zonder Christus.

De beloften voor Abrahams zaad en voor de volkeren uit de heidenenwereld kregen hun vervulling ongeveer in de tijd van de prediking van Petrus en Paulus aan de heidenen. De prediking van Christus droeg in de eerste instantie rijke vrucht in de Arabische landen onder de nakomers van Ismaël. En gelijktijdig onder het Syrische volk als een familiestam van Israël. Want Lea en Rachel waren stammoeders vanuit Aram, anders genoemd Syriërs. Grote aantallen onder de Arabische volken werden tot Christus bekeerd en talloze kerken werden gesticht. Het evangelie droeg rijke vrucht uit kracht van het verbond van God met Abraham en zijn zaad.

Maar wat gebeurde?

Het evangelie werd door het zaad van Izak, Israël en Joden verworpen en daardoor kwam het Evangelie onder het zaad van Ismaël, en de Arabische volken; en ook in de heidenenwereld.

En wat is de loop van de historie?

Onder de Gods ondoorgrondelijke wijsheid en onnaspeurlijke oordelen werd de Kerk van Christus in het Oosten overvallen door de Mohammedaanse leer, afkomstig van Mohammed, de afvallige Arabier. Hij trok zijn leer in de Koran gedeeltelijk uit de Joodse Thora, het Oude Testament. De Mohammedaanse leer en politieke regering is de Oosterse Antichrist.

De rijk gezegende Kerk van het Westen, voortgekomen uit de heidenvolken, werd afvallig en kwam onder de macht en het juk van de Pauselijke Antichrist, zowel religieus als Staatkundig.

In deze vreselijke toestand en diepe duisternis gaf God een Reformatie in de Westelijke Kerk; te beginnen door Maarten Luther de grote Reformator.

De Oosterse kerk met een groot aantal Arabische volken bleef echter van het ware licht verstoken.

Is er hoop?

De enorm grote Arabische volken zijn in hun afstammeling van Abraham, halfbroers van het Jodendom en Israël. De Syriërs zijn ook familievolken.

Als Jezus Zich openbaart aan Zijn broeders naar het vlees, dan mogen we hopen ***dat Hij Zijn halfbroers naar het vlees ook zeker zal bezoeken.*** Hier is een argument wat we niet moeten verwaarlozen.

Als de Heere Israël bekeert tot de erkenning van de Messias, kan het niet anders zijn, dan dat het zijn uitstraling heeft onder de broedervolken. En wellicht ook bij overige Islamitische volken.

Laten we nu eens zien of er Bijbelse hoop is voor de nakomelingen van Ismaël volgens de mening van een aantal Nederlandse theologen. De Puriteinse theologen zijn meestal ruimer in hun verwachting, maar deze laten we hier rusten.

ANDREAS ESSENIUS (1618-1677) *Heilzaam Bericht*, Blz. 108, 109.

Essenius spreekt over de val van Babel, de herbouw van Jeruzalem, de bekering van Turken en andere heidenen, en de vervulling van de aarde met Gods heerlijkheid.

Essenius ziet de bekering van Israël als één van de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn, wil de beloofde bloeitijd kunnen aanbreken, evenals de voorzegde val van Babel (Rome) en de bekering van de Turken (islam). Bij À Brakel en Koelman treft men soortgelijke gedachten aan.

"O HEERE onze GOD / die in 't Hooge en in 't Heilige woont / en wiens name Heerlijk is ; O GOD onzer Vaderen in 't geloove / GOD Abrahams, Isaacs, en Jacobs : In de vreeze Uwes Heiligen en Heerliken Naems / en door Uwe Genade / is nu dit

vorige geschreven; en de Nakomelingen van die Vaderen / Uw' oud Volk / toegediend. ... Toont U als den eeuwigen Koning ; wiens Koninkrijk is in alle kracht en vermogen ; doch inzonderheid werkzaam door den Geest ; en voords hemelsch / en eewig. Heere / Uw' Koninkrijk kome! Ja / volbrengt eens Uw' werk / daer Gy al overlang af gesproken / en dat Gy belooft hebt. Doet het doch in deze laetste tijden / nu het eind van alle dingen na-bij is. Geeft dat allenthalven daer toe goede middelen werden aen-gewendt ; en zegent die alle krachtelik. Laet Babel vallen; weert alle lasteringen / vijandschappen / ketterijen / en ergernissen : doet wel by Tzion ; en bouwt de mueren van Uw Jerusalem genadelik op. Laet gansch Israël zalig worden ; en dat leven uit de dooden eens aen komen ; **opdat het de Turken** / en overige Heidenen merken / en vreezen ; en alle de overige meenigte der uitverkorene zich tot u bekeere / en leve. Laet het Aerd-rijk met Uwe kennisse / en met Uwe heerlijkheid zoo noch vervuld worden. Doet het Heere / om Uwes Naems wille ; en komt haestelik. Ja / komt Heere JESU. Amen!"

M. van Campen, Gans Israël. Blz. 130

Zeer ruim spreekt **HERMANUS WITSIUS** († 1708), over de bekering van het Jodendom en de uitwerking ervan onder de omliggende Mohammedaanse volken. Zie 'De Verbonden Gods met de mens,' het IVe Boek, 15e hoofdstuk, paragraaf 33. blz. 891.

'Onder de goederen van het Nieuwe Testament kan ook geteld worden de herstelling van het tevoren verworpen Israëlitische volk, en hun wederbrenging tot de gemeenschap met God in Christus. Welke verborgenheid Paulus de heidenen verklaard heeft Rom. 11: 25-27.

...'Eindelijk zal met deze herstelling van Israël gevoegd zijn een rijkdom van de hele Gemeente, en zoals als een leven uit de doden, Rom. 11: 12. De Apostel geeft te kennen, dat er veel groter en onbekrompener goederen op de Christelijke Gemeente zullen afstroomen uit de volheid en wederaanneming van de Joden, dan er uit haar val en vermindering tot de heidenen zijn gekomen. Groter, zeg ik, in overvloedigheid, en onbekrompener in uitbreiding.

Wat aangaat de overvloedigheid, zo wordt vooruitgesteld, dat omtrent de tijden van de bekering van de Joden de wereld van de heidenen zal zijn gelijk dood, zoals Christus bijkans beschrijft de Gemeente van Sardis, Openbaring 3: 1, 2. Want het licht van de zaligmakende kennis, en de hitte van de heiligheid, en die levendige en wakkere eenvoudigheid van het oude Christendom, zouden bij verloop van tijd zeer veel verminderd worden. **Vele volkeren, die eertijds met een grote ijver het Evangelie hebben omhelsd, en naderhand door het vergif van de Mohammedisterij, van de Papisterij, van de Vrijgeesterij, van de Ongodisterij bijkans zijn gestorven, doen ons deze profetie geloven. Deze zullen, als de Joden hersteld zijn, gelijk als uit het graf schielijk levendgemaakt worden.** Een nieuw licht zal hun toeschijnen, een nieuwe ijver ontstoken worden, het leven van Christus zal wederom in Zijn geestelijk lichaam geopenbaard worden, levendiger misschien en krachtiger, dan ooit te voren. Dan zullen buiten twijfel zeer veel voorzeggingen van de Schriften, hebbende haar vervulling bekomen, beter verstaan worden, en we zullen gewaar worden, dat die profetieën, die ons nu duistere raadselen zijn, alsdan een zeer juiste afmaling van de gebeurde zaken behelzen . . .

En niet alleen dit, maar ook vele heidenen, onder wie de naam van Christus reeds lang was vergaan, schijnen wederom tot die opgerichte banier van de zaligheid te

zullen toevloeien. Want er is een zekere volheid van de heidenen, moettende door de verkondiging van het Evangelies allengskens en bij vervolg van tijd verzameld worden, hetwelk aan de herstelling van Israël voorafgaat. En daar is een andere rijkdom van de heidenen, die volgt op de aanneming van Israël. Want terwijl het Evangelie, bij een lang vervolg van eeuwen, nu aan deze, dan aan die natie verkondigd wordt, zo wijken andere allengskens van Christus af. Dat deze, als de volheid van de Joden ingaat, tot Christus met menigten zullen wederkeren, is in alle manieren gelooflijk. In Azië, Afrika, onder de Perzen, Turken, Indianen, Chinezen, Japanezen, Tartaren, woont schier een ontelbare menigte van Joden. **Wanneer dan deze, door de vermogende hand van God tot de gemeenschap van de Messias getrokken zijnde, Hem zo veel te vuriger zullen beminnen als ze Hem te voren met scherper en ijveriger drift hebben gehaat, is het meer dan waarschijnlijk, dat de heidenen, in wier midden ze wonen, door hun voorbeeld en vermaningen opgewekt zijnde, tot de gemeenschap van hetzelfde geloof zullen komen. Zeker leiden de woorden van de Apostel ons hier henen'** (blz. 890-'99).

Even verder spreekt Witsius welke volkeren hij bedoelt: in Azië en Afrika, Perzen, Turken, Indianen, Chinezen en Japanners, Tartaren.

Par. 37: "Wij bidden met ijverige gebeden de grote God dat Hij de zijnen derzelve ganse gelegenheid lere door de uitkomst, die een gewisse uitlegger der profetieën is. Ondertussen is het onze plicht dat wij de zedigheid betrachten en ons niet vermetel in de verborgenheden der Goddelijke besluit indringen, *noch stoutelijk verkrachten die Godsspraken die wij niet kunnen weten nog mogen onderzoeken.*"

Die laatste uitdrukking mogen we wel goed op ons laten inwerken: *noch stoutelijk verkrachten die Godsspraken die wij niet kunnen weten nog mogen onderzoeken.*" Dat doen wij door ongelooft, als we Gods profetie verachten en door overgeloof, als wij onze eigen invulling eraan geven.

Overgenomen uit **Petrus Curtenius**. Professor van de Heilige Godgeleerdheid. in 'Mozes' Testament en Lied', over Deut. 31 en 32, uitgegeven te Amsterdam 1755. Hij zegt bij Deut. 32: 43: *'Hij zal verzoenen Zijn land en Zijn volk'*:

't Zal dan maar de vraag zijn, hoe de Heere *'Zijn land en Zijn volk'* in het laatste van de dagen zal verzoenen? Is het land Kanaän in het bijzonder tot nog toe van God verbannen, zonder dat Hij daarin Zijn troon naar de aard van de dagen van het Nieuwe Testament heeft willen vestigen; het zal toch eenmaal van die vloek ontheven worden. De Heere zal uit kracht van de voldoening van de Messias, of met betoning van het gewicht van zijn offerande, dat gestreng oordeel daar van afnemen, daar het zo lang, nu reeds bij de 17 eeuwen, om de goddeloosheid van zijn oude inwoners, onder gezucht heeft. En dus zal Hij dit land nog eens wederom met een gunstig oog kunnen aanzien, om het opnieuw te zegenen, en naar de wijze van andere delen van het aardrijk te doen bewonen .... De steden zullen ook waarschijnlijk herbouwd worden, om mede te behoren tot de zetel van Messias' Koninkrijk, ten einde Hij ook daar triomfere, waar Hij tevoren veroordeeld was: **en opdat vader Abraham, ook in deze gewesten, tot een erfgenaam gesteld worde. Althans, dat land zal niet meer zijn een woestijn van de heidenen, maar een planthof van de Kerk; niet meer vertreden van de Barbaren, maar met de andere landen aan de heerschappij van Koning Jezus onderworpen worden; zodat al dat land, hetgeen de Mohammedanen of de dienaars van de antichrist hebben ingenomen, met het**

oplichten van de ban om de verzoening van Christus, tot de Kerk zal moeten wederkeren, opdat de Joden Hem ook in dit hun oude land, maar niet anders dan in Geest en waarheid, zouden kunnen dienen. Immers, Jeruzalem zal niet langer van de heidenen vertreden worden, dan totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn.' Lukas 21: 24. Men mag, tot breder verklaring, hier op nalezen Jer. 31 en Ezechiël 36-39 (blz. 638-642).

'En wat zal er dan anders overig blijven, dan dat de ganse aarde, zonder enige verdere uitzondering van plaatsen, tot een toneel van Gods lof en dienst zal gesteld worden? Ja! dat men, na het ophouden van alle vijandelijkheden en vervolgingen, overal een stille rust en aangename vrede zal mogen genieten? Immers, dat behoort mede tot het verzoenen van het land van de Heere; maar we stellen het hier achter aan, omdat het op de bekering van de Joden eerst zal volgen, Ps. 85: 10-14, Jes. 11: 6-9, Jes. 60: 17, 18, 21, 22. Met één woord: *'Te dien dage zal de Heere alleen Koning zijn, Hij één, en Zijn Naam één, over de ganse aarde,'* Zach. 14: 9. Dan n.l. wanneer de zevende engel bazuinen zal, zeggende met een grote stem: *'De Koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heren, en van Zijn Christus, en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid,'* Openbaring 11: 15. En alsdan zal men met de grootste nadruk mogen juichen: *'O Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam over de ganse aarde,'* Ps. 8: 10 (blz. 645-'46).

JOACHIM MOBACHIUS, in zijn *Verklaring van Jeremia 31* schrijft op blz. 723, wanneer hij Zacharia 14:11 citeert: *"Wanneer hebben, in het bijzonder juist al die heidenen, die tevoren tegen Jeruzalem waren opgekomen, daarna van jaar tot jaar daarheen opgetrokken om daar het loofhutten feest te vieren en de koning Messias te aanbidden? Het ziet op de laatste dagen."*

David van Giffen, 1680, in *De nog verwachte heerlijkheid der kerk in de laatste dagen*, schrijft: *"Ik kan niet verzwijgen dat veel deftige Godgeleerden veel goeds voor de Turk [de Mohammedanen] verwachten, die zij menen dat ons in de profetieën onder de benaming van Assur voorkomt."*

Albertus Voget, prof. en hoogleraar aan de academie te Utrecht. *De luister van de Kerk des nieuwe Testaments naar haar laatste verval*, 1742. Hij schrijft over Jesaja 59 vers 19: *"Dan zullen zij den naam des HEEREN vrezen van den nedergang en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon."* Die oosterse volkeren [van de opgang der zon] zijn voornamelijk Arabieren en anderen."

Cornelis Leijdekker, zoon van Jakobus Leijdekker te Middelburg, schrijft in zijn *Uitbreiding over den Catechismus*, 1701. "Zondag 48: Uw koninkrijk kome. *Maar wat te bidden voor het koninkrijk van Christus? Dat de Heere door Zijn komst bijeen brenge, Joden, heidenen, Turken bekere; dwalende christenen, tot de oude zuiverheid herstelle, en alzo de hele wereld met de waarheid en godvruchtigheid vervulle, tot des Konings heerlijkheid."*

Justus Vermeer. *Uitbreiding over den Heidelbergse Catechismus*. Zondag 48, vraag 123. "Dit navolgende heeft volle zekerheid aangaande de heerlijke staat der kerk, te weten dat met de val van de Antichrist zal gepaard gaan, de bekering der Joden tot Christus... Dat alsdan de volheid der heidenen zal ingaan in dit koninkrijk, namelijk dat zij met de Joden tot één en tot de vernieuwd kerk vergaderd zullen worden.

Opmerkelijk is hier nog Jesaja 19 vers 24 en 25: *Te dien dage zal Israel de derde wezen met de Egyptenaars en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land. Want de HEERE der heirscharen zal hen zegenen, zeggende: gezegend zij Mijn volk de Egyptenaars en de Assyriërs, het werk Mijner handen, en Israël, Mijn erfdeel.* Waaruit sommigen, niet ongegrond, menen enige hoop te scheppen voor de bekering van de Turken, onder het zinnebeeld en de naam van de Assyriërs, overmits die onder die andere natiën te gelijk in de profetieën worden genoemd."

Prof. Joh. à Marck schrijft in zijn "Het merch der christelijke Godts-geleerdheid", een boek dat tot aan de Franse Revolutie als leerboek voor de dogmatiek in hoog aanzien stond:

"Gelijk nu in dezen allen de vernieuwing der wereld even zichtbaar en tastelijk is, zo schijnt uit de oude en nieuwe Godsspraken nog een veel meerdere vernieuwing als tot nu toe bespeurd is, in het laatste einde van des Messias dagen en alzo van alle eeuwen, voorhanden te zijn. (...)

Dan, als het verdwaalde huis Israëls geheel zal worden terechtgebracht. En deszelfs late nakomelingen met verzoening van hun en hunner vaderen hardnekkigheid zich bekeren om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrië, van Egypte en van Hamath en van de eilanden der zee, Jes. 11:11. En de Verlosser komende tot Sion voor die zich bekeren van de overtreding in Jacob, Jesaja 59:20. (...)

Dan, als het overstromende geweld van den Arabier (Mohammedanisme, WW) in het oosten en zuiden zal ophouden en de verschrikkelijke macht van 't roomse antichristelijke beest in de gehele wereld te gronde zal gaan en de leugen en de goddeloosheid worden verbannen. En de aarde zo vol zijnde van de kennis en vreze des Heeren gelijk de wateren de bodem der zee bedekken, Jes. 11:9. En overal een nieuw leven uit de doden zal worden bespeurd, Rom. 11:15. En de Heere Koning zal zijn over de ganse aarde, en de Heere één en Zijn Naam één, Zach. 14:9. Wij wijzen u ook maar de hoofdsom van de zaken als met de vinger aan."

Zie **W. á Brakel**, Redelijke Godsdienst, cap. 20, par. 8. 'De bekering van de Oosterse volken, door de bekering der Joden'.

VIII. Tot meerder opening van deze zaak zullen wij enige vragen beantwoorden, doch in 't kort.

Vraag 1. *Of in de laatste tijd van de wereld een heerlijke staat van de kerk, op aarde te verwachten is?*

Antwoord: Dit is het gevoelen van zeer vele uitnemende godgeleerden van alle tijden, en van ver de meeste in onze dagen. En 't is mij zo klaar uit het Woord Gods, dat ik daaraan gans geen twijfeling heb.

Zie dit:

1. In dit hoofdstuk, als de Antichrist geheel vernietigd zal zijn en vóórdat Gog en Magog zullen opstaan, zal de duivel zó ingebonden zijn, dat hij geen strijdende partij tegen de kerk zal kunnen ter baan brengen, vs. 1-3. Dan zullen de heiligen met Christus als priesters en koningen heersen, vs. 4, 6.
2. Onder de zevende bazuin zullen de koninkrijken van de wereld in Christus geloven, en zich onder Christus en Zijn dienst buigen. Openb. 11:15. *De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus.* Dit

geeft te kennen een buitengewone toevloed van allerlei natiën tot Christus en Zijn dienst. 't Welk niet anders dan de kerk heerlijk kan maken.

3. De heerlijke staat van de kerk blijkt uit de beschrijving van de goederen en hoedanigheden, die ze in die dagen hebben zal, die wij in de volgende vraag zullen aantonen.

IX. Vraag 2. *Waarin zal de heerlijkheid van de kerk bestaan?*

Antwoord. Eerst zullen wij enige bijzonderheden aantonen, en dan uit alle tegelijk genomen de sluitreden opmaken, *dat er nog zulk een heerlijke staat van de kerk te verwachten is*. De bijzondere zegeningen zijn;

1. De Antichrist, die de kerk zoveel kwaads gedaan heeft, zal geheel vernietigd zijn en blijven. Dit is in het vorige hoofdstuk getoond.
2. De duivel zal ingebonden worden, zodat hij geen openbare tegenpartij tegen de kerk strijdende zal kunnen opmaken, zoals hij eerst door de heidense keizers, en daarna door de Antichrist gedaan heeft, en nu nog doet. Zie vs. 1, 2, 3.
3. **De Turk, de ervvijand van de kerk, zal geheel verbroken worden, om de weg te banen tot het samenbrengen en het bekeren van de Joden; en door hen tot bekering van de Oosterse volkeren. Dit werd getoond in hfdst. 16:12.**
4. De gehele Joodse natie zal onze Heere Jezus erkennen, als zijnde de Ware, de Enige en aan hén beloofde Messias. Zij zullen zich tot Hem bekeren, Hem zonderling liefhebben, eren en verheerlijken. Zie DEEL 2.

Ten overvloede tóch nog één Engelse verklaarder.

Mathew Henri schrijft over Openbaring 16:12: "Het is daarom zeer waarschijnlijk dat de val van het Pausdom, [lees Antichristelijke machten,] waardoor deze belemmeringen worden weggenomen, zowel voor de Joden als voor *de overige oosterse volkeren*, de weg zal banen om tot de gemeente van Christus te komen. En indien wij mogen veronderstellen dat het Mohammedanisme ter zelfder tijd vallen zal, dan zal er nog meer levende gemeenschap tussen de westerse en de oosterse volkeren ontstaan, hetgeen de bekering der Joden en het ingaan van de volheid der heidenen zal gemakkelijk maken. En wanneer dit werk Gods openbaar wordt en zijn vervulling nabij komt, dan is het niet te verwonderen, dat een andere gebeurtenis daarvan het gevolg is namelijk: de laatste poging van de grote draak: *En ik zag uit de mond van den draak, en uit den mond van het beest, en uit den mond van den valschen profeet, drie onreine geesten uitgaan, den vorsen gelijk; want het zijn geesten der duivelen, en zij doen tekenen, welke uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om die te vergaderen tot den krijg van dien groten dag des almachtigen Gods.*"

Nu, ik hoop dat de Heere ons samen genade wil geven, om op Christus als de gekroonde Koning te mogen zien. Er is geen twijfel aan dat Hij Zijn doel zal bereiken op de bestemde tijd. Als wij Hem door het geloof mogen volgen, dan zullen we eens met Hem overwinnen. *"Het Lam zal hen overwinnen, want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen, en die met Hem zijn, de geroepenen, en uitverkorenen, en gelovigen."* Openb. 17:14.